

*Załącznik do
Uchwały Nr XVII/237/2021
Rady Miejskiej w Szczepleszynie
z dnia 24 lutego 2021 roku*

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2021**

WSTĘP

Podstawę prawną przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok” stanowi:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj. zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych także rodzi szereg problemów zdrowotnych dla człowieka. Mogą to być zaburzenia funkcjonowania poszczególnych narządów lub całego organizmu, nagle i ostre, jak również przewlekłe zaburzenia psychiczne, a nawet śmiertelne zatrucia w wyniku przedawkowania. W rezultacie prowadzi to do obniżenia długości i jakości życia osoby uzależnionej, a także w wielkim stopniu wpływa na funkcjonowanie całej rodziny, zarówno w sferze emocjonalnej, jak i ekonomicznej.

Skuteczna i efektywna pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia, to nie tylko minimalizowanie ich skutków, ale przede wszystkim zapobieganie, czyli edukowanie, uświadamianie, wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać - to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, niezależnie od presji otoczenia.

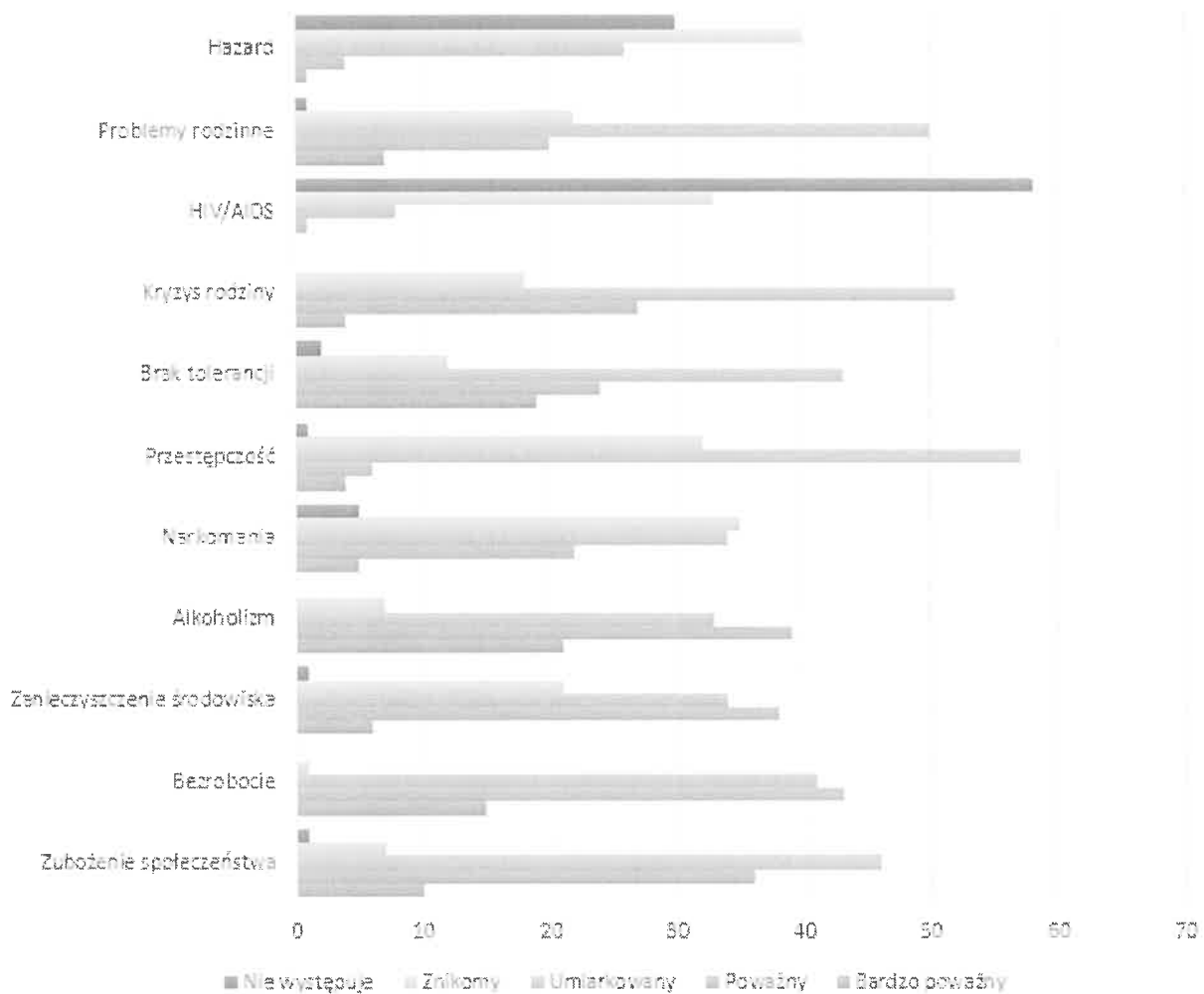
Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i związanym z narkotykami oraz ich rozwiązywanie powinny być przedmiotem szczególnej uwagi ze strony organów administracji samorządowej.

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Szczepleszyna na lata 2020 - 2022

Badanie diagnozujące problemy uzależnień na terenie Gminy Szczepleszyna przeprowadzone zostało przy pomocy kwestionariuszy ankietowych rozdawanych oraz komputerowych wśród dorosłych mieszkańców gminy, uczniów szkół podstawowych, sprzedawców napojów alkoholowych. Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych, takich jak: alkoholizm, narkomania,

hazard oraz przemoc, co pozwoliło na dokonanie diagnozy wymienionych tu zjawisk w środowisku mieszkańców Gminy Szczepleszyn.

Postrzeżenie wybranych problemów społecznych wg ankietowanych

Wnioski do realizacji zadań w zakresie profilaktyki w świetle wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy

Na podstawie uzyskanych danych oraz ich analizy w badaniu diagnozującym przeprowadzonym wśród dorosłych mieszkańców oraz młodzieży uczącej się w placówkach oświatowych na terenie gminy i miasta Szczepleszyna można wyróżnić najważniejsze kwestie:

1) Za najpoważniejsze problemy społeczne dorośli mieszkańcy uznali bezrobocie, alkoholizm, brak tolerancji oraz zanieczyszczenie środowiska. Alkoholizm jest problemem nie tylko dla ludzi bezpośrednio nimi dotkniętych, ale też dla ich najbliższego otoczenia. Należy wspierać osoby, które są uzależnione, współuzależnione oraz te, które pochodzą z grup społecznych najbardziej podatnych na uzależnienia, a przede wszystkim będących w trudnej sytuacji życiowej. Osobom takim trzeba wskazywać różne formy rozwiązywania problemów, które będą alternatywą dla alkoholu i narkotyków. Głównym celem działań profilaktycznych realizowanych na terenie Gminy i Miasta nie powinno być wyeliminowanie spożywania alkoholu przez jej dorosłych mieszkańców, ponieważ nie jest to możliwe. Skupić należy się na uświadczeniu lokalnej społeczności

skutków oraz zagrożeń jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu zwłaszcza w nadmiernych ilościach. Należy także zwiększyć liczbę działań mających na celu promowanie zdrowego trybu życia oraz aktywnego spędzania wolnego czasu. Bardzo duża liczba mieszkańców jest zdania, że to właśnie brak możliwości spędzania czasu w inny sposób jest przyczyną sięgania po alkohol.

2) W przypadku dzieci i młodzieży działania profilaktyczne powinny się koncentrować na budowaniu właściwych postaw wobec spożywania przez dzieci i młodzież alkoholu, narkotyków oraz palenia nikotyny. Alkohol jest obecny w środowisku uczniów, inicjacja alkoholowa ma miejsce zwykle między 13 a 15 rokiem życia. Młodzież wskazywała również na stosunkową łatwość dostępu do zakupu zarówno papierosów, alkoholu jak i narkotyków.

Pomimo działań w dziedzinie profilaktyki w szkołach, nadal istnieje potrzeba prowadzenia akcji, programów i warsztatów profilaktycznych dotyczących spożywania i nadużywania alkoholu, wyrobów tytoniowych i narkotyków, w szczególności skupiających się na negatywnym wpływie na zdrowie osób zażywających je w młodym wieku. Na podstawie dokonanej diagnozy należałoby także wdrożyć do szkół zajęcia dodatkowe, na które wskazuje młodzież, a które są zgodne z jej zainteresowaniami. Odwrócenie uwagi od substancji psychoaktywnych i promowanie zdrowego stylu życia z pewnością są częścią profilaktyki. Pokrywa się to ponadto dokładnie z oczekiwaniami samych uczniów. Poleca się zapewnienie warsztatów dla nauczycieli, pedagogów szkolnych.

Rozdział I

1. Cele programu

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Szczebrzeszyn oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 jest kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wiedzy wspólnoty samorządowej Gminy Szczebrzeszyn z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków, leczenia uzależnienia oraz przemocy domowej.
2. Ograniczanie spożycia napojów alkoholowych oraz minimalizowanie skutków spożywania alkoholu, stosowania przemocy.
3. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin.
4. Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków m. in. poprzez organizację letniego wypoczynku, finansowanie kosztów prowadzenia świetlic środowiskowych – placówek wsparcia dziennego,
5. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych,
6. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

7. Wzmacnianie kompetencji członków komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie.
8. Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania klubu.

2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) Burmistrz Szczepieszyzna
  - a) w zakresie merytorycznego nadzoru nad wykonywaniem zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
  - b) zlecenie realizacji zadań publicznych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczepieszyźnie,
  - a) planuje, inicjuje, koordynuje i wykonuje działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez realizację zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - b) podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
  - c) wydaje opinie o zgodności lokalizacji miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz limitu zezwoleń zgodnie z uchwałami Rady Gminy,
  - d) kontroluje realizację przepisów ustawy.
- 3) Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczepieszyźnie
  - a) działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez realizację części zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
4. Inne podmioty w ramach współpracy lub zlecenia będą realizować zadania Programu (Miejski Dom Kultury, Centrum Sportu i Rekreacji, szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, Policja i inne).

Rozdział II

Zadania do realizacji w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych.

1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie interwencyjnym wobec osób uzależnionych od alkoholu:

- a) przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o leczenie,
- b) prowadzenie rozmów motywacyjno - interwencyjnych zmierzających do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego,
- c) zasięganie opinii biegłych w sprawach o stwierdzenie uzależnienia,
- d) kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia.

2. Kontynuowanie współpracy z Oddziałem Odwykowym Szpitala Psychiatrycznego w Radecznicy, Poradnią Terapii Uzależnień od Alkoholu w Zamościu.

3. Wspieranie środowisk wzajemnej pomocy osób dotkniętych problemem uzależnień.

4. Wspieranie programów profilaktyczno-interwencyjnych skierowanych do osób dorosłych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Współdziałanie Komisji z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją w sprawach przemocy domowej (procedura „Niebieskiej Karty”),

2. Udzielanie przez członków GKRPA informacji:

- o możliwości podjęcia leczenia w placówkach leczenia odwykowego,
- motywowanie do podjęcia leczenia,
- kierowanie osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy do korzystania z porad indywidualnych udzielanych przez psychologa, radcy prawnego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- motywowanie do korzystania ze wsparcia po zakończonym leczeniu.

3. Popularyzowanie "Niebieskiej Linii" - bezpłatnego telefonu informacyjno-interwencyjnego dla ofiar przemocy (0-800-154-030)

4. Popularyzowanie „Pomarańczowej Linii”- ogólnopolskiego bezpłatnego telefonu systemu pomocy rodzicom, których dzieci upijają się ((0-801-14-00-68)- działa od poniedziałku do piątku od godz. 14:00 do 20:00

5. Dofinansowanie szkoleń, konferencji dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i problemu przemocy, w tym dotyczących współpracy służb i instytucji zajmujących się tymi problemami,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

1. Współpraca z innymi podmiotami w zakresie organizacji konkursów zdrowotnych o przeciwdziałaniu nałogom : alkoholizmowi, narkomani i nikotynizmowi.

2. Finansowanie prowadzonych na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz rodziców, pokrywanie kosztów za udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych.

3. Wspieranie imprez lokalnych, przedstawień, konkursów profilaktycznych promujących zdrowy i trzeźwy styl życia,

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej poprzez zakup i dystrybucję materiałów reklamowych na temat profilaktyki uzależnień (brozury, ulotki, plakaty), prenumerata czasopism poświęconych profilaktyce,

5. Dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży na obozach, biwakach, wycieczkach koloniach, których program obejmuje zajęcia z elementami socjoterapeutycznymi.

6. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży osobom nieletnim.

4. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

1) Dofinansowanie programów w zakresie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom uzależnionym od alkoholu, środków psychoaktywnych, współuzależnionym oraz ofiar przemocy;

2) Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań.

- 3) Zlecenie przez gminę zadań wynikających z Programu poprzez powierzenie lub wspieranie, wraz z udzieleniem dotacji na ich realizację.
- 4) Wymiana informacji o kierunkach działań, przekazywanie materiałów edukacyjnych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

1. Opiniowanie w sprawach zgodności lokalizacji punktu sprzedaży oraz limitu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przed wydaniem zezwolenia.

2. Prowadzenie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu reklamy oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w sytuacjach określonych przepisami prawa oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

ROZDZIAŁ III

1. Finansowanie i koordynacja Programu

1) Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które wnoszone są do budżetu gminy przez właścicieli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

2) Plan rzeczowo-finansowy na rok 2021 wynosi 171 000 zł. oraz niewykorzystane środki finansowe z roku 2020, w wysokości 82 346,10 zł., co daje łączną kwotę 253 346,10 zł tym:
- 252 346,10 zł – wydatki w budżecie gminy dział 851 - Ochrona Zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi
- 1000 zł. rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii.

Wydatki na zadania zawarte w programie klasyfikuje się w budżecie gminy:

3) Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań określonych w programie zawiera preliminarz zadań i wydatków, stanowiący integralną część niniejszego Programu.

4) Burmistrz Szczebrzeszyna sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów.

5) Roczne sprawozdanie przygotowuje osoba odpowiedzialna za realizację Programu, które przedstawia Burmistrzowi, a Burmistrz Radzie Miejskiej.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Za udział w posiedzeniach oraz innych czynnościach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się następujące kwoty:

- 265 zł (brutto) za udział w posiedzeniu komisji Przewodniczącego GKRPA;
- 220 zł (brutto) za udział w posiedzeniu komisji z-cy Przewodniczącego GKRPA;
- 350 zł (brutto) za udział w posiedzeniu komisji sekretarza GKRPA;
- 150 zł (brutto) za udział w posiedzeniu komisji członka GKRPA.

Wynagrodzenie wypłacane na podstawie protokołu z posiedzenia;

PRELIMINARZ WYDATKÓW

środków finansowych pochodzących z wpływów z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Planowane dochody – 171 000 zł

Niewykorzystane środki finansowe w roku 2020 – 82 346,10 zł

Planowane wydatki – 253 346,10 zł

Lp.	Zadanie do realizacji	Kwota
1	Praca Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, doposażenie stanowiska pracy osoby odpowiedzialnej za realizację Programu oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zakup materiałów oraz udział w szkoleniach, konferencjach w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie, wydawania zezwoleń alkoholowych.	43 346,10 zł
2	Zrealizowanie i sfinansowanie w szkołach nowoczesnego programów profilaktycznych dla uczniów, nauczycieli, rodziców; współpraca z innymi podmiotami w zakresie organizacji konkursów zdrowotnych o tematyce profilaktycznej, przeciwdziałaniu nałogom, dofinansowanie imprez, spektakli o tematyce profilaktycznej, szkolenia dla nauczycieli	40 000 zł
3	Dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży na obozach, wycieczkach, koloniach z programem terapeutycznym bądź profilaktycznym	30 000 zł
4	Dofinansowanie prowadzonych dla dzieci i młodzieży zajęć jako formy propagowania zdrowego trybu życia,	110 000 zł
5	Zadania w zakresie pomocy i rehabilitacji osób, uzależnionych i ich rodzin, wspieranie środowisk wzajemnej pomocy osób dotkniętych problemem alkoholowym, prowadzenie działań profilaktycznych, wspieranie imprez lokalnych, przedstawień, konkursów profilaktycznych promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, wspieranie programów profilaktyczno-interwencyjnych skierowanych do osób dorosłych,	30 000 zł

